

KFUK-KFUM
speiderne

BLI FLERE!

ET HEFTE OM VEKST

KFUK-KFUM

speiderne

Bli flere - et hefte om vekst

KFUK-KFUM-speiderne 2011

Utgiver:

Norges KFUK-KFUM-speidere
Postboks 6810 St. Olavs plass
0130 OSLO
Tlf: 22 99 15 50
Faks: 22 99 15 51
post@kmspeider.no
www.kmspeider.no

Org.nr: 971.274.018

Forfatter:

Tor Asbjørn Bjørnstad

Layout:

Helene Moe Slinning

Trykk:

07 Gruppen AS

Forsidefoto:

Eirik Svandal Bø

Opplag: 1500

Innhold

Forord	3
Ambisjoner	4
Trender og samfunnsutvikling	4
Planlegge for suksess	8
Å lykkes med ledere	8
Å lykkes med speidere	8
Gode førstegangsopplevelser	8
Trosopplæring	10
Disiplin	11
Rekruttering av ledere	16
Rekruttering av speidere	19
Videregående skoler	27
SFO-besøk	27
Prøvespeidermøte/ åpent møte	28
Etterord	31

Forord

Strategiplanen frem mot 2019 har fire satsningsområder: Vekst, Ledere, Opplevelser og Synlighet. Dette heftet er laget for deg som er leder og som ønsker vekst i gruppen din. Det bygger på erfaringer fra fem år med ekspansjonskonsulenter, samt erfaringer fra andre nordiske speiderorganisasjoner.

I KFUK-KFUM-speiderne har vi grupper som nærmer seg 200 medlemmer og grupper som er under ti medlemmer. Flere mener at en gruppe bør være over 50 medlemmer for at den kan begynne å bli selvrekutterende med hensyn til ledere og speidere. Men man skal aldri hvile på sine laurbær, noe flere grupper har fått oppleve, uansett størrelse.

Hvor stor gruppen kan bli avhenger av flere faktorer, blant annet hvor stort stedet er og hvor mange barn det er i området. Det avhenger også av vår mentale innstilling og forestillingsevne. For eksempel har grupper i Nederland i gjennomsnitt 200 medlemmer. Den største har over tusen medlemmer.

Nå er ikke kvantitet alt, vi må også ha kvalitet. Det Danske Speiderkorps (DDS) gjennomførte en undersøkelse sammen med Copenhagen School of Economics blant alle sine 350 grupper om hva som skilte de beste gruppene fra resten.

Foto: Carl-Frederic Salicath

Resultatet ble heftet “*Den attraktive spejdergruppe*”. Ambisjoner, lagånd, forenkling og ledelse er nøkkelbegreper. Selv om vi tar opp flere av temaene i dette heftet, er “*Den attraktive spejdergruppe*” anbefalt lesning for alle som ønsker å utvikle gruppen sin.

De tipsene som er presentert i detalj, er utprøvd flere ganger. Og de fungerer!

Ambisjoner

Ambisjoner er konkrete målsetninger for gruppen og hver enkelt enhet. Det kan være å dra på en utenlandstur, pionere et heftig byggverk på en leir, overnatting under åpen himmel med stifinnere eller samle 10 000 høydemetre. Hvorfor bør dere ha ambisjoner? Ambisjoner er noe konkret å forholde seg til. Det er enkelt å kommunisere. Det er enklere å få med seg nye ledere når dere forteller hva dere ønsker å oppnå. Hvilke ambisjoner dere velger sier noe om hva slags gruppe dere er og hva slags mennesker dere ønsker å tiltrekke dere. På den måten er det også med å bygge identitet og selvfølelse.

Ambisjoner er noe dere kan skape engasjement rundt. Det vil gjøre det enklere å rekruttere både speidere og ledere, og det er enklere å involvere andre til å støtte gruppen. Når dere har et konkret mål å forholde dere til, så kan dere også dele opp arbeidsoppgavene. Det gjør det enklere å spørre foreldre og andre voksne om hjelp.

Dere bør involvere flest mulig når gruppen skal sette seg mål. Imidlertid opplever flere at dersom de spør barn og unge "hva har du lyst til" så blir de møtt med et skuldertrekk. Derfor fungerer det ofte bedre om lederne legger frem ett eller flere alternativer. Foreslå ambisjoner for hver enhet, og eventuelt et felles mål for hele gruppen. Lederne må ha et genuint engasjement - og vise det! Det bør være litt "crazy", gøy og litt vanskelig, men oppnåelig.

Bruk gjerne SMARTe mål som rettesnor og hjelpemiddel i utviklingen av ambisjoner for gruppen:

- Specific (Spesifikke)
- Measurable (Målbare)
- Achievable (Oppnåelige)
- Relevant (Relevante)
- Time-bound (Tidsavgrensede)

Den lille e-en står for Evaluering.

Trender og samfunnsutvikling

De siste tjue til tretti år har samfunnet endret seg i stor grad. Vi legger kanskje ikke merke til det, i og med at det skjer gradvis, men det er noe vi må vite om og forholde oss til. Kunnskap er makt. Det vi vet, kan vi gjøre noe med.

Når det gjelder frivillig arbeid, har ikke antall dugnadstimer gått ned, men de fleste ønsker å gjøre en kort og tidsavgrenset innsats for noe konkret. Dette har betydning for speiderarbeidet. Vi lever i et bruk-og-kast-samfunn. Det er billigere å kjøpe nytt enn å reparere det gamle.

Det er gjerne tre grunner til at noen engasjerer seg i frivillige organisasjoner. Det kan gi idémessige fordeler (politisk parti), følelsesmessige fordeler (naturvernorganisasjon) eller funksjonelle fordeler (Røde kors). En organisasjon kan dekke alle tre.

Foto: Eirik Svandal Bø

Foto: Carl-Frederic Salicath

Mulighetseksplasjon: Hva går jeg glipp av? Det er lett for ildsjeler å skape sine egne organisasjoner og nettverk. Det finnes et utall nisjeorganisasjoner og uorganiserte grupper som dyrker sine interesser.

Det finnes flere sosiale arenaer enn før. Det er ikke bare i organisasjoner man treffer folk, men på cafeer, puber, handlesentre, chatterom og i sosiale medier. Tidskonkurransen er også større: Den enkelte har økonomiske, funksjonelle, fysiske, sosiale og psykiske behov. Ved å sile dette gjennom et risikominimeringsfilter velger mennesket hvilke arenaer det vil delta på. Det gir blant annet utslag i at barn, unge og voksne utsettes for avgjørelser om tiden sin og det de skal være med på, fordi de vil se om noe annet og bedre dukker opp. Mange føler at tiden er det mest dyrebare de har, og at det er lite av den. Derfor er mange redde for å binde seg opp i faste aktiviteter, og de er veldig opptatt av om tiden de bruker gagnar dem selv.

Unge voksnes vurderinger og holdning til engasjement og lederskap:

- Korte tidsavgrensede oppdrag.
- Den sosiale sammenhengen er viktig.
- Konkrete oppdrag der man ser den direkte nytten.
- Flere ser frivillig engasjement som noe positivt for CVen sin.
- Det må være gøy!

Tips

Noen er redde for å bli speiderledere, fordi de tror at de ikke er gode nok. Ved å fokusere på det vi lærer underveis, istedenfor hvor lenge vi har vært speiderledere, kan vi senke terskelen for å bli leder.

Her er det lett å bli svett og tenke at det er enklere om jeg gjør alt selv. Man gidder jo ikke å sy puter under ermene på folk. Men noen ganger må vi velge våre kamper. Vi kan være en motkultur på noe, men ikke på alt. Vi kan for eksempel være en motkultur til bruk og kast, men det er verre å endre folks oppfatning om tid og tidsbruk.

Det er imidlertid en del trender som jobber i vår favør. Det flyktige samfunnet har gjort at flere og flere søker seg til “det ekte”. Speideren er ekte vare, med ekte verdier og ekte opplevelser og ekte fellesskap. Mange etterspør også tydelighet. Vi skal derfor ikke være redde for å fronte verdiene våre. Fri-luftsliv blir igjen stadig mer populært. Hos oss får du ferdighetene og opplevelsene.

Planlegge for suksess

Før dere setter i gang med rekruttering, bør dere diskutere hva dere skal gjøre for å ta imot nye ledere og speidere på beste mulige måte. Er dere klare for suksess?

Å lykkes med ledere

Start med å stille dere noen spørsmål:
Har vi et inkluderende ledermiljø?
Hva slags rolle inntar jeg? Inkluderende?
Overkjørende? "Sånn har vi alltid gjort det"?
Allvitende? Åpen for endringer? Lever gruppen på gammel storhet, uten å ha realitetsorientert seg i nåsituasjonen? Har vi forenklet arbeidsoppgavene?

Vi har alle et ønske om medbestemmelse. Vi får ikke realisert oss selv om vi ikke kan påvirke det vi gjør. Derfor er det viktig at dere legger opp til at nye ledere skal ha en reell innflytelse på det dere gjør.

Hvordan er gruppen organisert? Så langt det er mulig anbefaler vi at dere har både en gruppeleder (GL) og en gruppeassistent (GA) som ikke har noen hovedoppgaver i tropp eller flokk. Da får de tid og overskudd til å legge til rette for et godt ledermiljø, god planlegging og administrative oppgaver.

Å lykkes med speidere

Noen steder må speiderne "holde ut" kjedelige møter for å få "belønning" ved å være med på morsomme og spennende turer og leirer. Det gagnar ikke speidergruppen. Har dere kjedelige møter, må dere gjøre møtene bedre, eller kutte ut å ha møter. Hvert møte og hver tur må være bra. Det betyr ikke at møtene må være spektakulære hendelser som krever månedsvis med planlegging, men det betyr at dersom dere får tilbakemeldinger på at møtene er kjedelige, så må dere prøve å endre opplegget til neste gang. Gjør dere ikke det, vil speiderne slutte.

Gode førstegangsopplevelser

Jannicke Høyem og Trond Augestad ved Norges Idrettshøgskole har forsøkt å etablere begrepet "Gode førstegangsopplevelser" i sammenheng med friluftsliv. En god førstegangsopplevelse i friluftsliv kan være en naturopplevelse, men behøver ikke være det. Det er det første møte mellom et menneske og en hendelse:

- Første gang du tenner et bål.
- Første gang du fanger en fisk.
- Første gang du padler kano.
- Første gang du deltar på et leirbål.

Foto: Henrik Vagle Dalsgaard

Det kan også være små, men nye elementer i en kjent situasjon, for eksempel første gang du tenner bål med tennstål. Opplevelsen i seg selv skal være god. Den skal gi glede og kanskje skape et ønske om gjentakelse. Opplevelsen skal skape en positiv følelse, vekke nysgjerrighet som åpner for interesse og læring.

Slik får mennesker førstehåndserfaring med å lykkes og med å være på høyde med de kravene som situasjonen stiller. Etter en god førstegangsopplevelse skal du erfare at du lykkes med det du gjør, og få en følelse av mestring. Det er viktig at mestringen oppleves som meningsfylt av den enkelte.

En god førstegangsopplevelse vil også gjerne gi et ønske om å gjenta hendelsen for å få en tilsvarende opplevelse. Som KFUK-

KFUM-speiderledere kan vi også skape gode førstegangsopplevelser i møtet med enkeltmennesker og organisasjonen. Noen speidere møter kristen tro på nært hold for første gang i speidersammenheng.

Vi kan skape gode førstegangsopplevelser i friluftsliv, men også i møtet mellom menneske og organisasjon. Hva er så en "god" opplevelse? De turene vi husker best er gjerne de da det regnet, vi gikk oss vill eller noe annet uventet skjedde. Men hvis vi husker tilbake på de turene med glede, så var det antagelig fordi vi *mestret situasjonen*. Speideren handler om å utruste mennesker slik at de fysisk og psykisk kan overvinne vanskeligheter. Det er gøy!

Trosopplæring

Det foregår en stor reform i Den norske kirke. Siden det nå undervises mindre om kristendom i skolene, skal alle menigheter lage en trosopplæringsplan for alle døpte mellom null og 18 år. De døpte skal få tilbud om til sammen 315 timer trosopplæring.

Ved å samarbeide med menighetene kan vi skaffe oss økt synlighet i lokalsamfunnet og bli flere medlemmer. Menigheten og gruppen bør sammen bli enige om opplegget og sørge for at det er dekkende i forhold til trosopplæringsplanen.

Det er i hovedsak to måter vi kan samarbeide med menigheten på:

1. Tidsavgrensede breddetiltak

Menigheten inviterer sammen med speideren et helt alderskull til et arrangement som varer en dag eller en helg. Samtidig som dere hjelper menigheten med arrangementet får dere muligheten til å vise hvor bra speiderarbeidet er, og kan på den måten rekruttere. Skaperverkets dag, høsttakkefest og friluftsgudstjeneste kan være temaer dere samarbeider om. For at dette skal fungere som rekruttering, må dere sørge for at dere bruker speidermetoden i friluft, og gjøre det morsomt å delta.

Foto: Steinar Fagerli

Noe å tenke over

Barna sitter og spiser frokost.
De sitter på bussen til skolen.
Så sitter de i klasserommet.
De sitter på bussen hjem fra skolen.
Så sitter de og spiser middag.
De sitter og ser på TV.
Så sitter de i bilen til speidermøtet.
Skal de sitte stille under møtet også?

2. Speideren som trosopplæring ("Linjevalg")

Sammen med menigheten kan dere bli enige om at barn og ungdommer får være med i speideren et visst antall timer som skal telle som trosopplæring. Da får dere med dere potensielle medlemmer over en lengre tidsperiode, og bedre tid til å overbevise dem om speidingens fortreffelighet.

Tips

Juniorkonfirmasjon er et trosopplæringsopplegg utviklet av KFUK-KFUM-speiderne og Frosta og Åsen menigheter. Dere kan følge hele opplegget, eller plukke ut deler av det. Det egner seg utmerket som et samarbeid mellom menigheten og speidergruppen.

Ta kontakt med menigheten i dag og hør hvor langt de er kommet i trosopplæringsarbeidet!

Disiplin

Når dere rekrutterer, får dere flere speidere. Er dere vant til å ha bare fem speidere, kan dere få problemer med tjue dersom dere ikke har et system som fungerer. Noen grupper ønsker ikke flere speidere fordi de ikke orker å ha så mye bråk. Andre opplever at barn med atferdsproblemer tar mye tid og energi. Andre igjen synes det er utfordrende at barna og ungdommen ikke kan sitte stille.

For over hundre år siden sa Baden-Powell at speiding skal være gøy, og er det ikke gøy, så er det ikke speiding. Samtidig innførte han en militær hierarkisk struktur i det som skulle være en internasjonal fredsorganisasjon som bygget sterke, selvstendige individer og nyttige samfunnsborgere.

Disiplin gir retning, rammer og trygghet. Disiplin bygger selvfølelse og skaper samhold. Det handler om å gi barn og unge verktøy til selv å være ledere. Det skal være en hensikt med alt dere gjør. Hvis dere ikke vet hensikten, så må dere finne det ut, eller slutte å gjøre det.

Disiplin betyr ikke kadaverdisiplin. Speideren er ikke en rekruttskole til forsvaret. Speiderne skal aldri gjøre noe lederne ikke ville gjort selv. Speiderne skal aldri utføre ydmykende tjenester for lederne. Det handler om gjensidig respekt. Vi må heller ikke la en diagnose stemple et barn. Husk på at såkalte bråkmakere kan være en ressurs bare de får noen faste rammer og noen som viser omsorg for dem.

Samtidig har vi forskjellige toleransegrenser og evner. Dersom ett enkelt barn tar alle ressursene, blir det ikke noe igjen til de andre. Da kan vi kreve at de har med seg foreldre, en assistent eller støttekontakt, eller vi kan be dem om å slutte i speideren.

Tips

På flaggheis ser du ofte speidere som står litt keitete og ikke vet helt hvor de skal gjøre av hendene og hvordan de skal stå. Ved å være detaljert er det ikke rom for tvil. Det skaper forutsigbarhet og trygghet.

Tips

- Ikke bruk trusler og ikke mas.
- Dersom noen ikke hører etter, gå bort til dem.
- Vær konsekvent, vennlig og bestemt.
- Husk: Ungdommen er ikke verre nå enn før!

Foto: Gøril Huse

Rekruttering av ledere

Dette er en ti-trinns metode for å rekruttere ledere. Her må dere følge hele oppskriften for å få et godt resultat.

1. Oversikt over dagens ledere: Hvor lang tidshorisont har hver enkelt? Leder i uoverskuelig framtid, eller skal slutte/ta en pause om et år? Jobber lederen i den arbeidsgrenen han/hun har lyst til? Kunne han/hun tenkt seg andre oppgaver? Hvilke oppgaver passer han/hun til? Det er viktig å ha et positivt fokus i denne diskusjonen. Dette er ikke en psykologtime hvor dere skal fortelle hvor vanskelig og tøft dere har det, men en planleggingsøkt til fellesskapets beste.
2. Klargjør ambisjoner/målsetninger for gruppen og enhetene. Hva må til for å nå ambisjonene? Lage delmål?
3. Hva slags personer trenger vi? Sett opp ønskede egenskaper. Hva må de kunne fra før, og hva kan de lære? Noen synes det er nyttig og artig å tegne personene de ser for seg.
4. Hvor mange trenger vi?
5. Lag en stillingsbeskrivelse. Hva skal gjøres? Hvor mange timer regnes det med å måtte brukes i uken? Deltagelse/planlegging/gjennomføring av møter og/eller turer. Hvor ofte har dere møter?
- Hvor ofte har dere turer? Må alle lederne møte opp på alle møtene og turene? Kan man få prøve seg uforpliktende før man sier at man vil være med et halvt år, et år, to år?
6. Idémyldring på personer som kan egne seg. Navn og egenskaper skal frem. Vurderingene tar dere etterpå. Vi sier ikke nei på vegne av andre personer. Minst 20 navn på blokka. Helst 30.
7. Prioritering av dem dere ønsker å spørre først. Hvis de sier nei til en ting, kan de tenke seg å si ja til noe annet?
8. Gjennomføring: Hvem spør hvem, og når? Hvordan spørre: Motiver deg selv først ved å tenke på hvorfor du er speiderleder. Tenk også på dine beste speideropplevelser. Ta utgangspunkt i ambisjonen og spør om de vil være med å realisere den: "Vi har hørt at du har de og de positive egenskapene, og vi tror du vil egne deg som speiderleder." Fortell hvorfor du er speiderleder. Engasjement smitter. Unngå å fortelle hvor lenge du har vært i speideren og hvor lenge du har vært speiderleder. Det skaper avstand til den du spør. IKKE si "Vi trenger ledere og så mange har sagt nei, kan ikke du tenke deg å hjelpe oss?" Tilby lederkurs.

9. Inviter til et møte med alle de interesserte. Presenter gruppa og ambisjonen deres. Diskuter hva dere kan gjøre for å oppnå den.
10. Uforpliktende prøveperiode. Bli enige om hvordan dere skal ha det i gruppa i forhold til seremonier, disiplin, møter, turer, avtaler, semesterplaner, kommunikasjon osv. Skap en lagånd i ledergruppen.

Dere bør også lage en plan for intern rekruttering av ledere. Hvordan sørge for at vandrere blir rovere og rovere blir ledere? Ta gjerne direkte kontakt med gode lederemner, fortell at de er flinke og at gruppen gjerne vil satse på dem. Dekk kostnadene for lederkurs og vis interesse for utviklingen deres. Meld dem på mentorprogrammet. Det er ikke alle som vil eller eger seg som ledere, men de er også viktige for det sosiale fellesskapet for de unge lederne.

Leder-samtalen

Alle som er 17 år og eldre skal tilbys leder-samtalen. Det er en fin måte å ta lederne på alvor og avklare forventinger.

Politiattest

Det er krav om politiattest for alle frivillige som utfører oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming. Du finner søknadsskjema og mer informasjon om politiattest på kmspeider.no/politiattest.

Introduksjonskurs på nett for nye ledere

Dette er obligatorisk for nye ledere, men du bør også ta det selv for å være orientert slik at du kan svare på eventuelle spørsmål fra de nye lederne. Hensikten med kurset er at alle skal ha en felles forståelse av hva KFUK-KFUM-speiding er. Du får tilgang til nettkurset ved å sende en epost til post@kmspeider.no.

15 timer for KFUK-KFUM-speiderne

“15 timer for KFUK-KFUM-speiderne” er et prosjekt som er under utvikling. Dette handler om å utfordre enkeltpersoner til å utføre konkrete oppdrag i en begrenset tidsperiode. Materiell som gruppene kan bruke, vil bli utarbeidet.

Foto: Helene Moe Slinning

Rekruttering av speidere

Hvorfor blir man med i speideren?

For noen år siden gjorde vi en undersøkelse blant medlemmene våre om hvorfor de var med i speideren. De svarte at de var med fordi det var gøy og fordi de var sammen med vennene sine.

Foreldrene vil gjerne at barna skal være med i speideren fordi vi driver med friluftsliv. Speideren oppfattes som noe trygt og sunt. Noen er likegyldige til at det er et kristent arbeid, andre synes det er viktig. Friluftsliv er viktig for de aller fleste.

Ambisjoner

Ambisjoner kan kommuniseres til potensielle speidere, men bare hvis de forstår hva det innebærer. Noe de forstår er for eksempel utenlandstur. Dersom ambisjonen er å pionere et tre etasjers telttårn er det ikke sikkert at de skjønner hva det er for noe.

Semesterplan (fantasiramme)

“Speidermøte, speidermøte, tur, speidermøte, speidermøte” står det på noen semesterplaner. Når den henger på kjøleskapsdøren hjemme hos speiderne, er nok ikke den noe særlig motiverende. Vikingtokt, Skattejakt, Ekspedisjon til Vinterland og Gigantbålbrenning høres litt mer spennende ut. Man bør kanskje ha to semesterplaner? En for lederne som er tydelig på for eksem-

pel på hvem som har ansvar for hva og hva som skal tas med av utstyr. Og en for speiderne som motiverer dem til å bli med på møter og turer, og ikke minst signaliserer at dette er morsomt.

Jungeltelegrafen

Dersom speiderarbeidet oppleves som bra og gruppen har mellom 50 og 150 medlemmer, kommer ofte speiderne av seg selv. Dere bør også satse på å være synlige i lokalsamfunnet. Signaliser at det er mulig å bli med i deres gruppe!

Du kan lese mer om hvordan din speidergruppe kan bli synlig i heftet Synlig Speiding. Det kan du bestille fra Forbundskontoret (post@kmspeider.no, 22 99 15 50). Du finner også heftet på kmspeider.no.

Venneverving

Hvis alle speiderne tar med en venn, blir dere fort dobbelt så mange. For oppdagerne er det et eget spesialistmerke i speiderprogrammet: “Ta med en venn”. Du kan lese mer om merket på speiderprogram.no. Vennene kan bli med både på et møte og en tur. Møtet og turen bør planlegges slik at vennene blir inkludert på en god måte. Hjelp speiderne med å finne gode argumenter for å overbevise vennene om å bli med.

Tips

Barna styres av egen motivasjon, foreldre og ikke minst venner. Gi dem noe å skryte av i skolegården - for eksempel en tur de skal på.

Barn med spesielle behov

Hvem retter gruppen seg til? For noen ledere er det viktig å kunne gi et tilbud til barn med spesielle behov. En del grupper har gjort dette med hell, men vær samtidig klar over at det ofte krever spesielle og større ressurser. Ta kontakt med forbundskontoret hvis du har spørsmål om dette.

Skolebesøk og lapper

Noen steder er det enkelt å få delt ut informasjon på skolene, mens andre steder er det svært vanskelig. Noen skoler sier at det ikke er jobben deres å dele ut informasjon om alt mulig rart, og andre hevder det er ulovlig å gi informasjon om religiøse organisasjoner. Møter dere slik argumentasjon, kan dere vise til FNs barnekonvensjon (forenklet utgave):

13. Barnet har rett til ytringsfrihet, til å få og gi informasjon og ideer av alle slag og på alle måter. Begrensninger kan bare gjøres av hensyn til andres rettigheter eller for å beskytte nasjonal sikkerhet og offentlig orden.

15. Barnet har rett til å være med i organisasjoner og fredelige forsamlinger.

17. Staten skal sikre barn mulighet til informasjon fra ulike nasjonale og internasjonale kilder. Staten skal oppmuntre massemedia og forleggere til å spre verdifull informasjon for barn. Staten skal beskytte barna mot skadelig informasjon.

31. Barnet har rett til hvile, fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv.

Det er flere måter å informere om speideren på skolen. Dere kan be lærerne dele ut lapper. Dette gir ikke det beste resultatet, men er bedre enn ingenting. Eller dere kan invitere dere selv til skolene og be om ti minutter i hver klasse.

Plan og tips for skolebesøk

1. Entré, presentasjon av deg selv og spørsmålsrunde om speideren.
2. Fortelle noen tøffe/spennende speiderhistorier.
3. Fortelle elevene at DE kan bli speidere.
4. En kort aktivitet før dere leverer ut lapper og takker for dere.

Foto: Helene Moe Slinning

Tips

Det er enklere å styre få elever enn mange. Vi vil styre dem i retning av å ønske å bli speidere, derfor må vi ha kontroll. Det kan være lurt å gjøre det trinnvis i stedet for å samle mange om gangen, spesielt hvis det er snakk om barn fra 5. trinn og oppover.

Gjennomføring

1. Vær entusiastisk! Det smitter fort over på andre, og det er lett å dra andre med seg. Presenter deg selv kort og ha på speider-skjorte. Spør om noen er speidere. Vet de hva speidere gjør? Vet de hva speideren er? Ros dem som svarer riktig. Dette bør ta ca. to minutter.

2. Fortell dem litt om speideren. Du kan fortelle at vi er 40 millioner speidere i hele verden! At vi reiser på store leirer med mange tusen andre speidere både i Norge og i utlandet! At vi bygger svære byggverk ute i skogen, og det gjør vi uten hammer og spiker – faktisk bare med tau og trær! Putt inn små spørsmål underveis for å involvere elevene mest mulig og unngå at du bare overøser dem med informasjon. Dette bør ta omtrent tre minutter.

3. Fortell elevene at de kan faktisk bli speidere de også – og få skjorte, skjertif og merker akkurat sånn som deg! ”Dere skal få med noen lapper hjem, og de må dere huske å gi til foreldrene deres”. Ett minutt.

4. Tid for aktivitet. Dette er den viktigste delen av opplegget – nemlig det som gjør at elevene husker deg og at speiding – det er moro! Gjør noe kort og effektivt, f. eks et speiderrop. Fortell litt om hva et speiderrop er for noe. Det er en konkurranse – hvem klarer å rope høyest!? Men – det er regler for speiderrop. For det første er det én som roper først og så skal de andre svare – ellers blir det bare kaos. Spør dem hvem de tror kan rope høyest av deg og dem – det gjør at de får lyst til å prøve å rope skikkelig høyt!

Regler: Rop først – de svarer. Begynn å hviske først, og så blir det høyere og høyere helt til alle roper alt det de orker.

Før dere begynner bør du plassere dem så tett som mulig for at de skal få en fellesskapsfølelse og tørre å rope høyt. Gratuler dem tilslutt med at de greier å rope høyere enn deg, og del ut lappen. Minn dem på at de må levere lappen når de kommer hjem.

Tips

”Number’s game”: det må være kosteffektivt å gjennomføre. Dere vil helst ha størst mulig resultat med minst mulig innsats. Bruk kort tid i hver klasse og gjennomfør heller med høy intensitet i stedet for å bruke teknisk avansert utstyr av sorten A/V med bilde-/videofremvisning, lyd, etc.

Mental krok: Elevene blir bombardert med inntrykk og reklame hele dagen og er flinke til å filtrere dette, derfor må vi nå igjennom til dem og sørge for at de har det gøy. Det blir en mental ”fiskekrok” slik at de ikke kaster lappen de får og forhåpentligvis husker å gi den til sine foreldre når de kommer hjem.

Presentasjon: Presenter deg selv – se barna i øynene, sett deg ned hvis du hilser på dem for å komme på deres nivå.

Ros: Når du roser elevene, gir det en effekt for alle i rommet, ikke bare for den som får ros. Det gjør at andre også tør å delta aktivt, øker den positive stemningen og trigger entusiasmen hos alle.

Speiding: Fortell om hva vi gjør – hold det enkelt og fokuser på det som er MEST morsomt. Se an situasjonen i forhold til alder og (antatte) interesser. Jo eldre barna er desto vanskeligere kan det være å skape entusiasmen du er ute etter.

Aktivitet: Tid for lek, rop, eller lignende. Ikke gjør det for avansert. Leker som ”Sheriffen” e.l. er passende. Konkurranser er også bra, for eksempel speiderrop, fordi det er lettere å engasjere fremmede hvis du bruker konkurranseinstinktet deres. Bryt gjerne rammene de er vant til – det gjør det hele litt mer spennende og øker effekten av den ”mentale fiskekroken”. Et eksempel på dette er å sette seg i ring på gulvet, stå på bordene eller å få lov til å rope høyt. Ikke bruk ALL stemmen selv – husk at du skal innom flere klasser etterpå!

Foto: Eirik Svandal Bø

Foto: Erlend Koppergård

Sjekkliste for avtaler om besøk på skoler

- ☐ Presenter deg med navn og si hvem du ringer fra.
- ☐ Spør om du snakker med riktig person, den du vil snakke med er inspektøren eller rektor på skolen.
- ☐ Forklar bakgrunnen for ønsket om å besøke skolen. Er det fordi dere starter en ny gruppe? Er det fordi en lokal gruppe ønsker flere medlemmer? Andre grunner?
- ☐ Forklar hva du ønsker å gjennomføre av program. Dette er viktig info som skolen må få og som du må ha tenkt igjennom før du ringer. :
 - Hvor mye tid vil det ta?
 - Hvor mange elever ønsker du om gangen? Én klasse? Flere?
 - Har du behov for et auditorium eller kan du bruke klasserom-mene?
- Du ønsker å levere ut lapper – er det ok?
- Har du behov for Audio-/video-utstyr som projektor eller lignende?
- ☐ Forklar hvilke klassetrinn som er din målgruppe.
- ☐ Finn ut hvor mange elever som går i hver enkelt klasse og totalt hvor mange du skal besøke. Dette er viktig fordi du skal kopiere opp et tilsvarende antall rekrutteringslapper.
- ☐ Finn dato og tidspunkt som passer. Dette er særlig viktig hvis du skal besøke flere skoler samme dag.
- ☐ Bekreft at du har en avtale på dato XXX og tidspunkt XXX.
- ☐ Takk for at du får lov til å komme innom.

Tips

Det holder erfaringsmessig å få en muntlig bekreftelse – skriftlige be-
kreftelser hjelper ikke stort da du ofte
må ”trenge deg på” i klassene uansett.
En muntlig bekreftelse på at du har en
avtale er likevel viktig å få! Noen
skoler har en åpen dag hvor organisas-
joner kan få presentere seg. Det er lurt
å sjekke om det gjelder skolene dere
rekrutterer fra.

Foto: Ragnhild Erevik Lea

Foto: Carl-Frederic Salicath

Videregående skoler

Dersom dere har videregående skoler i gruppens nærområde, kan dere lage et lederutviklingsprogram i gruppen hvor elever får trene seg i å være leder og får en attest på det de har vært igjennom. Gruppen får unge ledere, og det synes gjerne speiderne er stas. Ta kontakt med elevrådsleder og inspektører for å høre om det er noen som kan egne seg. I tillegg kan dere henge opp plakater.

SFO-besøk

Skolefritidsordningen (SFO) kan være et godt sted å rekruttere. Det er oftere enklere å informere om speideren på SFO enn i klasserommet. Ved å tilby dere å ha et opplegg på en time eller to får dere vist hva speiding er på en god måte. Det kan være snakk om alt fra et kurs i førstehjelp til å lære hvordan man lager bål.

Prøvespeidermøte/

åpent møte

Det finnes mange måter å gjennomføre et prøvespeidermøte på. Dere kan velge om alle de eksisterende medlemmene skal være med, eller om bare noen få er med og hjelper til. Det er umulig å vite hvor mange som kommer, så det er viktig å ha et opplegg som er lett å eskalere. Det er for eksempel bedre å ha for mye mat, enn for lite.

Forslag til program

Det er lett for oss som er glade i speiderbevegelsen å snakke lenge og godt om den. Men barn og voksne har ikke behov for å vite alt om 100 år med speiding i løpet av to timer. Her er et opplegg som har vært brukt med stor suksess tidligere:

Avtal på forhånd hvem som skal gjøre og ta med hva. Programmet kan tilpasses årstiden, men dere bør uansett være ute. Når barna er i aktivitet, kan dere samle foreldrene og fortelle dem om KFUK-KFUM-speiding og hvordan de kan bli ledere. Men rekruttering av ledere gjør dere best ved å følge metoden som er beskrevet tidligere.

Gjennomføring:

Før møtet starter, sjekk at alle ledere og speidere vet hva de skal gjøre. Sørg for at det er godt merket frem til møtestedet, at det er god fyr på bålne og at utstyr og mat er på

plass. Når møtet starter samles alle barna og ungdommene i en ring.

Her er noen tips til hva du kan innlede med:

- Fortell engasjert at det finnes 40 millioner speidere i hele verden, og at det er en internasjonal fredsorganisasjon.
- Speiding er for hele mennesket. KFUK-KFUM-speiderne er en kristen organisasjon og vi kan ligge ved leirbålet og se på stjernene og snakke om de store spørsmålene, men man må ikke være kristen for å være med.
- I speideren lager vi store byggverk av trestokker vi kaller raier og surrer dem sammen med tau og bruker ikke spiker.
- I speideren drar vi på turer og har det moro sammen.
- I speideren må vi noen ganger hviske (og så hvisker du) og så må vi noen ganger rope (så roper du). Deretter kan du lære bort "Joggi"-ropet. Kanskje de husker det fra skolebesøket? Skryt av dem etter at de har ropt.
- Fortell dem at vi jobber sammen i små grupper som kalles patruljer, og alt vi lærer får vi prøve ut og gjøre på ordentlig (learning by doing).
- Fortell kort om speiderdrakten, skjerf og merker.

Foto: Atle Aas

Foto: Audun Berdal

Deretter blir alle delt inn i oppdagere, stifferne og vandrere. Alle får et skjerf og lærer å knytte det med båtmannsknop. Poenget er ikke at alle skal kunne båtmannsknop, men at de skal se at de bruker det de lærer til noe praktisk. Mens de lærer båtmannsknopen forteller du engasjert om hva som er ambisjonen/målet for enheten det semesteret eller året.

Så er det tid for mat. Lederne passer på at barna får lage maten selv og at ikke foreldrene gjør det for dem. Brimilompe (finn oppskriften på speiderprogram.no) er ett forslag til meny, men man kan ha annen mat.

Forslag til lek:

“Gammel dame, jeger og bjørn” er en lek med “stein, saks, papir”-prinsippet.

- Del inn gruppen i to lag. Hvert av lagene bestemmer seg for om de vil være gammel dame, jeger eller bjørn, og holder det hemmelig for det andre laget.
- Lagene skal stå på to linjer med ansiktet mot hverandre. Riktig avstand er når de kan ha armene rett ut og berøre fingertuppene til hverandre.
- På signal “kjemper” de mot hverandre.
- Gammel dame tar seg på ryggen, bøyer seg og stønner, jegeren strekker armen ut og roper “pang!” og bjørnen hever begge armene og roper “vræl!”.
- Gammel dame vinner over jegeren, for det er moren hans. Jegeren vinner over bjørnen, som vinner over gammel dame.
- Det laget som taper må skynde seg tilbake til sitt friområde som er ca. åtte meter bak dem, merket med en raie (stokk), strek, tau eller annen gjenstand.
- Laget som vinner skal prøve å fange de andre. De som blir fanget, bytter lag.
- Leken holder til alle er på ett lag, eller til dere er fornøyd.

Avslutning:

Etter leken samles dere i ring og forteller at hvert møte og hver tur avsluttes med speiderbønnen og mottoet vårt. Du viser

deretter speiderhilsen og forklarer symbolikken. Alle får delt ut speiderbønnen på en lapp hvor det også står kontaktinformasjon til gruppeleder og når og hvor det neste møte er. Etter speiderbønnen kan alle som er interessert skrive navnet opp på en liste. På listen bør det stå navn, alder, foresatt, tlf og e-post.

Etterord

Det kan være hardt arbeid å rekruttere, men det er veldig moro når vi lykkes. For at vi skal være en relevant og livskraftig organisasjon også i fremtiden er det svært viktig at vi jobber målrettet med rekruttering.

Du er med på å gjøre KFUK-KFUM-speiderne til verdens beste barne- og ungdomsorganisasjon. Det er viktig, og noe du kan være stolt av! Lykke til!

Anbefalt lesning

- De Danske Spejderkorps: *“Den attraktive spejdergruppe”*. Basert på den store undersøkelsen som DDS gjorde i samarbeid med Copenhagen School of Economics.
- Norges Speiderforbund: *“Håndbok i rekruttering”*. Håndboken er utviklet av speiderne i Sverige, men oversatt og tilpasset til norske forhold.
- John Graham: *“Outdoor leadership – Technique, Common Sense & Self-Confidence”*. Denne handler ikke om rekruttering, men ledelse. Kort, lettlest og veldig god.
- www.kmspeider.no/blispeider : KFUK-KFUM-speidernes nettsider med informasjon om rekruttering og vekstarbeid.
- www.kmspeider.no/trosopplæring : Om KFUK-KFUM-speidernes satsning på trosopplæring og samarbeid med Den norske kirke.

Kontakt

Har du spørsmål om vekst og rekruttering, sjekk www.kmspeider.no eller kontakt forbundskontoret på post@kmspeider.no eller telefon 22 99 15 50.

KFUK-KFUM
speiderne

